

Raadsplein info/debat

Datum 13 februari 2017

onderwerp Preventieplan Kindermishandeling IJsselland (20.35 – 22.00 uur)
portefeuillehouder Ed Anker
informant Profijt, Antje (2907)
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad**kennis te nemen van:**

Het Preventieplan Kindermishandeling IJsselland.

De motie Preventie Kindermishandeling van oktober 2014 als afgedaan te beschouwen

Informatienota voor de raad

Datum 15 november 2016

Onderwerp	preventieplan Kindermishandeling IJsselland
Versienummer	

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant A. Profijt
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling/OW
Telefoon 038 498 2907
Email A.Profijt@zwolle.nl
Bijlagen Preventieplan Kindermishandeling IJsselland

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het Preventieplan Kindermishandeling IJsselland.

De motie Preventie Kindermishandeling van oktober 2014 als afgedaan te beschouwen.

Datum

15 november 2016

Inleiding

De laatste jaren is er steeds meer bekend geworden over kindermishandeling, zowel over de omvang en de gevolgen voor slachtoffers. Landelijk onderzoek toont aan dat 3,4 procent van de kinderen te maken heeft met kindermishandeling. Tevens wordt steeds meer bekend over wat belangrijke aspecten zijn bij de preventie en signalering van kindermishandeling. Maar daarmee ook het besef dat er nog zaken te verbeteren zijn bij preventie en vroeg signaleren van kindermishandeling. Ook in onze regio willen wij de aandacht die er is voor preventie en vroeg signaleren van kindermishandeling verder vergroten en er aan bij dragen dat het aantal kinderen dat mishandeld wordt daalt.

Vanuit de rol van Zwolle als centrumgemeente voor de aanpak van huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, hebben wij samen met de gemeenten in de regio invulling gegeven aan een regionaal traject om de preventie van kindermishandeling in de gemeenten te verbeteren. Eerst is per gemeente in beeld gebracht hoe de lokale situatie is. Hierbij is gebruik gemaakt van de aandachtspunten van het Nederlands Jeugd instituut (NJI) en de eerder in onze regio vastgestelde speerpunten in de RAAK aanpak (Regionale AAnpak Kindermishandeling). Vanuit hun lokale verantwoordelijkheid zijn de gemeenten met hun partners in gesprek gegaan hierover. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met lokale en regionale partners en ambtenaren om te bepalen hoe in elke gemeente de preventie van kindermishandeling verder vorm kan krijgen. In regionale besprekingen zijn de uitkomsten vanuit de verschillende gemeenten besproken en is gekeken welke zaken prioriteit verdienen om regionaal op te pakken. De verschillende aandachtspunten zijn gebundeld en staan beschreven in het 'Preventieplan Kindermishandeling IJsselland'. Dit plan is in het Bestuurlijk Overleg Huiselijk Geweld van de regiogemeenten in IJsselland van 5 oktober 2016 vastgesteld.

Kernboodschap

Kindermishandeling kent (te) veel slachtoffers. Het is van groot belang om zo veel mogelijk in te zetten op effectieve preventie en het vroeg signaleren hiervan. Met het Preventieplan Kindermishandeling IJsselland kunnen we een belangrijke verbeterslag maken die er aan bijdraagt dat kindermishandeling voorkomen of eerder gesignaleerd wordt. De komende jaren gaan we extra inzetten op de volgende actiepunten:

1. Publieksvoorlichting
 - Bewustwording en kennis bij het brede publiek, het herkennen van signaleren en naar aanleiding hiervan actie ondernemen is van groot belang. Ook de mogelijkheid om advies te vragen bij Veilig Thuis willen we meer onder de aandacht brengen.
2. Opvoedingsondersteuning vanuit 'Positief Opvoeden'
 - Goede opvoedingsondersteuning met aanbod van licht naar zwaar kan veel kindermishandeling voorkomen.
3. Voorlichting 'shaken baby syndroom'
 - Voorlichting over het 'shaken baby syndroom' kan het aantal (dodelijke) slachtoffers terugdringen.
4. 'Voorzorg' voor begeleiding (jonge) risicomoeders
 - Dit programma begeleidt jonge risicomoeders al tijdens de zwangerschap en de periode daarna.
5. Psycho-educatie voor kinderen na huiselijk geweld
 - Kinderen die getuige zijn geweest van huiselijk geweld kunnen daar ernstige schade van ondervinden. Groepscurssussen zoals 'Storm en Spetters' helpen om deze gevolgen te verminderen, maar ook het aanleren van ander gedrag om conflicten op te lossen.

Datum 15 november 2016

6. Prenatale screening door verloskundigen
 - Systematische screening op hoog risico voor kindermishandeling tijdens de zwangerschap blijkt effectief.
7. Invoeren van een structureel screeningsinstrument kindermishandeling
 - Systematisch screenen met een effectief instrument door medewerkers van wijkteams kan het vroeg signaleren van kindermishandeling sterk verbeteren.
8. Bevorderen scholing en deskundigheid in signaleren kindermishandeling
 - Professionals die te maken hebben met ouders en/of kinderen moeten op grond van de Wet Meldcode de signalering van kindermishandeling uitvoeren. Scholing in zowel het signaleren als het handelen bij een signaal of vermoeden zijn belangrijke voorwaarden om dit goed uit te voeren.
9. Aandacht op scholen voor signaleren kindermishandeling
 - Het onderwijs is een plek waar alle kinderen komen. Scholen zijn daarmee een belangrijke plek om signalen op te pakken en het gesprek er over aan gaan met kinderen of ouders. We willen de aandacht op scholen voor dit onderwerp vergroten.

De actiepunten vormen samen met het bestaande beleid een aangescherpte samenhangende preventieve aanpak van kindermishandeling. Een aanpak met algemene preventie en voorlichting gericht op alle kinderen en ouders, goede risicoscreening, passende ondersteuning van licht tot zwaar en een aanbod voor risicogroepen. Kindermishandeling gebeurt veelal achter de voordeur en daarom is het van groot belang dat iedereen, burgers en professionals, alert zijn op signalen en weten wat ze kunnen doen. Algemeen beeld is dat scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang, maar ook andere professionals, nog veel signalen niet zien wat betekent dat kinderen eerder in beeld kunnen komen. Door de gerichte screening op kindermishandeling en op verhoogde risico's daarop komt dit beter en eerder in beeld en kan actie worden ondernomen. Op deze manier kunnen veel kinderen die met mishandeling te maken eerder in beeld komen en ondersteuning krijgen bij het stoppen van de mishandeling. Mishandelde kinderen hebben een groot risico om als ouder met mishandeling, zowel partnergeweld (dader of slachtoffer) of kindermishandeling, te maken te krijgen. Een goede hulpverlening, maar ook het aanleren van conflicthanterend gedrag door psycho-educatie, zal een belangrijke bijdragen leveren aan het voorkomen van mishandeling in de toekomst. De actiepunten zijn gebaseerd op de 10-puntenlijst van de Kinderombudsman

Consequenties

In alle gemeenten is samen met relevante partners en professionals extra aandacht geweest voor de lokale situatie rond preventie van kindermishandeling. In de voorbereiding van dit regionale preventieplan kindermishandeling zijn de afgelopen periode veel activiteiten rond kindermishandeling geweest en is het onderwerp in alle gemeenten goed in beeld. Met de actiepunten van het preventieplan, waar de komende twee jaar, in 2017 en 2018, aan gewerkt zal worden zullen we dit in de hele regio verder doorzetten. Het 'Preventieplan Kindermishandeling IJsselland' is van toepassing voor alle gemeenten in de regio.

In oktober 2014 heeft uw raad de Motie Preventie Kindermishandeling aangenomen. Naar aanleiding hiervan is in december 2014 een raadsinformatienota aan u gezonden waarin u geïnformeerd bent over de Zwolse situatie rond de preventie van kindermishandeling. In deze informatienota is uw raad toegezegd op de hoogte gesteld te worden van het Preventieplan Kindermishandeling IJsselland. Met deze informatienota is hieraan voldaan en kan de Motie Preventie Kindermishandeling als afgedaan worden beschouwd.

Datum 15 november 2016

Naast de verantwoordelijkheid als centrumgemeente voor huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, in de regio IJsselland heeft Zwolle voor het preventie beleid ook een lokale verantwoordelijkheid. Hieronder geven we een beeld van de lokale Zwolse situatie.

Zwolse situatie

In Zwolle wordt de ontwikkeling van het preventieve beleid rond kindermishandeling actief ter hand genomen. Er gebeurt lokaal veel rondom dit thema. Een brede en gevarieerde opvoedingsondersteuning is één van de meest belangrijke preventieve instrumenten om kindermishandeling tegen te gaan. In Zwolle is dit aanbod breed en kan het op maat worden ingezet. Algemene ondersteuning bij de opvoeding, variërend van online chatten tot diverse trainingen, is beschikbaar. Als er meer nodig is, kan er gebruik worden gemaakt van ambulante gespecialiseerde opvoedondersteuning. Dat is direct beschikbaar indien de situatie urgent en acuut is. Door deze directe inzetbaarheid worden gezinnen direct ondersteund als dat nodig is. Voor meer specifieke inzet is er ambulante gespecialiseerde jeugdhulp beschikbaar.

Intensieve orthopedagogische gezinsbegeleiding en andere specialistische hulp of ondersteuning kan worden ingezet. De Sociale Wijkteams hebben een belangrijke rol in het signaleren en (passend) interveniëren bij kindermishandeling. Omdat de teams vanuit diverse achtergronden zijn samengesteld was voor enkele medewerkers van het SWT bijscholing nodig. Voor alle teams in Zwolle zijn de basiskennis en vaardigheden op orde. Er is de komende tijd aandacht voor verdere verdieping en doorontwikkeling. In Zwolle hebben zo goed als alle scholen schoolmaatschappelijk werk tot hun beschikking. Daar kunnen scholen bij vermoedens of signalen een beroep op doen.

In Zwolle is het ook mogelijk om 'achter de voordeur' te komen als er zorgen zijn en de gezinnen buiten beeld van organisaties zijn of willen blijven. Travers Welzijn heeft op dit punt een breed aanbod en daarmee de nodige ervaring opgedaan. Er worden goede resultaten geboekt. Ook vanuit team Bemoeizorg van de GGD is er inzet voor opvoedingsondersteuning bij gezinnen die zorg mijden. Icare heeft een team Integrale Vroeghulp. Regulier wordt bij huisbezoeken vanuit de jeugdgezondheidszorg gevraagd naar de opvoeding van de ouders zelf. Daarmee kan een verhoogd risico op kindermishandeling gesignaleerd worden. Travers Welzijn is vorig jaar het project steunouders gestart als aanvulling. Zeker bij kinderen is bij verwerking van belang dat er ook een volwassene in de directe omgeving is die veiligheid biedt en 'het goede voorbeeld' geeft. Veel aandacht hierbij voor het steunen of initiëren indien nodig van het sociaal netwerk.

'Voorzorg' wordt al vele jaren door Icare uitgevoerd in Zwolle. Dit project houdt in dat jonge (tiener) moeders met een hoog risico op kindermishandeling al tijdens de zwangerschap en de periode na de bevalling individuele begeleiding ontvangen. 'Voorzorg' is een effectief preventieprogramma's tegen kindermishandeling. Ook voeren we het programma 'Veerkracht' uit voor kinderen in de vrouwenopvang. IJsselland was één van de regio's in het land die dit mee heeft ontwikkeld en nu uitvoert. Beide punten worden door het NJI aanbevolen als effectieve preventieve maatregelen tegen kindermishandeling. Voorlichting over het Shaken Baby syndroom wordt in Zwolle gegeven aan risicoouders. Dit gebeurt direct na de geboorte door de kraamzorg.

Een specifiek onderdeel van preventie is het bevorderen van seksuele weerbaarheid van kinderen en jongeren. Diverse projecten en activiteiten vinden hier al geruime tijd plaats en worden zo nodig aan de actualiteit aan gepast. De GGD voert samen met diverse partijen het project ' Loverboys preventie' uit op scholen. Dit is in de loop der jaren aangepast aan de ontwikkelingen en verbreed naar activiteiten gericht op preventie van misleiding via sociale media etc.

Datum

15 november 2016

Verder is er een aanbod van pscho-educatie, cursussen en groepsaanbod van collectieve preventie voor kinderen en jongeren door Mindfit. Hier worden diverse activiteiten gerealiseerd voor zowel heel jonge kinderen als voor pubers. De afgelopen jaren is samen met Talentstad 'Think' gerealiseerd, een structurele aanpak van preventie op school waarin ook aandacht wordt gegeven aan seksuele weerbaarheid. Partners in preventie jeugd (o.a. GGD, Mindfit, MEE, De Kern) werken hierin samen met scholen. Met andere scholen wordt gewerkt aan het realiseren van een vergelijkbare inzet.

De professionals die een rol hebben in de preventie van kindermishandeling in Zwolle zijn zeer betrokken op het onderwerp en willen graag door ontwikkelen. Er zijn goede suggesties gedaan om de aanpak in Zwolle nog beter te maken. De komende tijd gaan wij met deze suggesties verder aan de slag.

Communicatie

De voorbereiding van het Preventieplan Kindermishandeling IJsselland is in samenwerking met gemeenten en professionals van verschillende organisaties plaats gevonden. Ook de uitwerking van het preventieplan zal plaats vinden in een goede samenwerking met alle betrokken partijen.

Vervolg

De komende twee jaren worden de actiepunten uitgevoerd. Er is al een start gemaakt met het voorbereiden van de uitvoering van het preventieplan. Alle gemeenten gaan er mee aan de slag. Een van de actiepunten in het preventieplan is de aandacht op scholen voor (het signaleren van) kindermishandeling. In dat kader hebben wij samen met het onderwijs en Veilig Thuis IJsselland tijdens de 'Week tegen de kindermishandeling' in november 2016 een tweetal bijeenkomsten georganiseerd. Er vindt een lunchbijeenkomst plaats om mrt namr bestuurders van scholen en voorschoolse voorzieningen van de urgentie van het thema te doordringen, zodat zij dit hoog op de agenda gaan zetten. Ook vindt er een inspiratiesessie plaats voor professionals van scholen, wijkteams en andere organisaties. Dit wordt vervolgd met acties in de loop van volgend jaar waarin scholen in de wijk centraal staan.

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 29732

Onderwerp Preventieplan Kindermishandeling IJsselland (20.35 – 22.00 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 15-11-2016

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 13 februari 2017,

de voorzitter,

de griffier,